

Brottsoffer

TIDNINGEN BROTTSOFFER | BROTTSOFFERJOURN SVERIGE
NR 3/2016 | ÅRGÅNG 21

**Nätkoll ska
stärka barns
trygghet på nätet**

**Juridikinstitutet
arbetar mot
nätrelaterade
kränkningar**

**Författaren
Rebecka Bohlin
om hur hatet
kan tacklas**

Tema
Näthat

TIDNINGEN BROTTSOFFER

Utges av Brottsofferjouren Sverige
Telefon: 08-644 88 00
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm
www.brottsofferjouren.se
www.tidningenbrottsoffer.se
tidningenbrottsoffer@boj.se

Brottsofferjouren Sverige är en ideell organisation som arbetar för bättre villkor för brottsoffer, vittnen och anhöriga. Brottsofferjouren Sverige har drygt 80 medlemsföreningar, lokala brottsofferjourer, över hela landet. Där kan den som utsatts för brott få kostnadsfri och konfidentiell hjälp. Brottsofferjouren har också vittnesstödsverksamhet vid de flesta tingsrätter och hovrätter i Sverige. Varje år ger brottsofferjourerna stöd till närmare 80 000 brottsoffer, vittnen och anhöriga.

ANSVARIG UTGIVARE

Sven-Erik Alhem
073-973 86 00 & 070-857 76 00
sven-erik.alhem@boj.se

REDAKTÖR

Amanda Säfstrom
08-550 486 07
amanda.safstrom@boj.se

GRAFISK FORM

Karin Nilsson, karin@karinform.se

OMSLAGSFOTO

Astrakan/Scandinav bildbyrå.
Personerna på bilden har ingen koppling till tidningens innehåll.

ANNONSER

Mikael Gustafsson
040-602 14 90, 070-938 62 42
mikael.gustafsson@fbmedia.se

TRYCK

Tidningen Brottsoffer ges ut med stöd av Förbundsmedia i Malmö AB. Tidningen är tryckt på miljövänligt papper (Amber Graphic) av DanagårdLITHO.
ISSN: 1400-075x och upplaga 13 000 ex.

Redaktionen ansvarar ej för insänt ej beställt material. Citera oss gärna men ange källan.

Tidningen Brottsoffer utkommer med fyra nummer per år. Som medlem i en lokal brottsofferjour får du tidningen gratis. Tänk på att uppdatera dina medlemsuppgifter.

Innehåll

Nätkoll. Projekt arbetar för att stärka tryggheten på nätet för unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

FOTO MADELIN LARSSON WOLLMARK

”En hatisk jargong upplevs som alltmer normal, och det kan ha en påverkan på det faktum att antalet hatbrott ökar.”

Rebecka Bohlin,
författare till boken
Tackla hatet.

14.

6.

Ny webbkurs ska öka kunskapen om våld.

ILLUSTRATION MAGNUS HAGLUND

Nytt lagförslag mot kränkningar på nätet.

13.

FOTO BOOL JOHANSSON/SCANDINAV BILDBYRÅ

2 Ordförande har ordet

3 Brottsofferjouren

5 Aktuellt

7 Fråga experterna

9 Tema: Näthat

Sid 10: Vill göra internet till en bättre plats

Sid 13: Ny lagstiftning ska skydda mot kränkningar på nätet

Sid 14: Många olika insatser krävs mot näthat

Sid 16: Strategier ska stärka barns trygghet

17 Jourerna berättar

23 Kontaktuppgifter

Vill du skänka ett bidrag till Brottsofferjouren?

Vi är mycket tacksamma om du som läser tidningen vill bidra ekonomiskt till vår verksamhet. Vi tar tacksamt emot ditt bidrag på vårt 90-konto med plusgironummer 90 03 44-3 eller bankgiro 900-3443.

Skärpt lagstiftning mycket angelägen

Den som blivit nättrakasserad har hittills inte haft mycket att hoppas på av rättsväsendet. Framförallt när det gällt förtal och grovt förtal har lagstiftningen varit 1800-talsmässig och förefaller knappast ha märkt av den digitala revolutionen i form av sociala medier som forum för all möjlig smutskastning.

Text: Sven-Erik Alhem

Förtalsbrottet har i princip varit ett målsägandebrott där polis och åklagare normalt inte lagt krut på att utreda brott efter en anmälan om kränkning. En förtalsutsatt har således i princip fått förlita sig på att själv agera utan bistånd av polis och åklagare. På senare tid har dock vissa förbättringar gjorts vad gäller åklagares möjlighet att väcka åtal.

Nu har regeringens särskilda utredare Gudrun Antemar kommit med ett lagförslag som tagits väl emot och som sannolikt kommer att modernisera lagstiftningen till fördel för alla kränkta. En skärpt lagstiftning känns verkligen angelägen. Vi får dagligen rapporter om hot och kränkningar av den personliga integriteten på nätet. Men väldigt få lagföringar blir följden.

Utreddaren vill att det ska bli bättre rättsliga förutsättningar att komma åt hat och hot på nätet. Ett av förslagen innebär att en del brott som nu bedöms som förtal ska kunna falla in under det allmänna åtalsbrottet ofredande. Utredaren vill även införa ett helt nytt brott som benämns olaga integritetsintrång. Det kan gälla till exempel vid spridande av nakenbilder eller så kallad hämndporr.

Viktigt är också att utredaren föreslår att personer som utsätts för grova kommentarer och kränkningar på nätet – i motsats till vad som gäller för närvarande – ska kunna få brottsskadeersättning.

Balansgången vad gäller begränsningar av den

grundlagsfästa yttrandefriheten är viktig men också i en fullvärdig demokrati är det helt nödvändigt att sätta stopp för ytterligheter och avarter som leder till klart otillbörliga integritetskränkningar.

Justitieministern Morgan Johansson har uttalat att en proposition kan väntas komma redan under innevarande år och i så fall skulle en ny lag kunna emotes inom en snar framtid. Det bör tilläggas att det inte bara är en ny och modernare lagstiftning som känns angelägen. Lika viktigt är att också polisutredningarna på området blir – allmänt sett – mer effektiva och framgångsrika för att därmed möjliggöra fler lagföringar.

Det måste bli känt att det är farligt att härja vilt på nätet och att det kan komma att kosta på när både ny lagstiftning och väl fungerande polisutredningar verkar i harmoni med varandra. Lagen får en längre nättrakasseriarms.

Vid vårt Inspirationsforum får vi en god möjlighet den 12 november att lyssna närmare till Gudrun Antemar och då också kunna ställa frågor till henne rörande hennes utredning och lagförslag. ■

Sven-Erik Alhem är förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige och ansvarig utgivare för Tidningen Brottsoffer.

Han har tidigare varit överåklagare och är nu samhällsdebattör samt utnyttjas flitigt som expertkommentator i media.

FOTO JESSICA LARSSON

Brottsofferjouren

FOTO ANNE BEGMAN

FOTO ANNE BEGMAN

Eva Jonsson, Röda korset, Gulan Avci, Liberala kvinnor och Åsa Witkowski, NCK.

FOTO ANNE BEGMAN

Mats Pertoft (MP), Madelaine Seidlitz, Amnesty och Mikael Ribbenvik, Migrationsverket.

Panelen under Brottsofferjouren Sveriges seminarium "Hur kan kvinnor och barn på flykt skyddas mot våld och sexuella övergrepp?" Från vänster: Eva Jonsson, Gulan Avci, Åsa Witkowski, Mats Pertoft, Madelaine Seidlitz och Mikael Ribbenvik.

Fokus i Almedalen: Situationen för kvinnor och barn på flykt och för barn som upplevt våld

"Hur kan kvinnor och barn på flykt skyddas mot våld och sexuella övergrepp?" och "Blir barn som växer upp i våld sedda?". Det var frågeställningarna under Brottsofferjouren Sveriges två seminarier under Almedalsveckan.

Kvinnor och barn på flykt är extra utsatta. Under flykten genom Europa är risken för våld och sexuella övergrepp stor. Även i Sverige lever många kvinnor och barn i en utsatt situation på asylboenden. "Hur kan kvinnor och barn på flykt skyddas mot våld och sexuella övergrepp?" var rubriken på ett av Brottsofferjouren Sveriges seminarium under Almedalsveckan. Madelaine Seidlitz, flyktings- och migrationsexpert, Amnesty, inledde genom att berätta om hur kvinnor och barn som flyr genom Europa löper stor risk att utsättas för hot, våld och

sexuella övergrepp. Eva Jonsson, sakkunnig i migration på Röda korset, talade om situationen i Sverige och poängterade att behovet av vård och traumabehandling är stort.

Efter de inledande föreläsningarna hölls ett panelsamtal med Mikael Ribbenvik, ställföreträdande generaldirektör och operativ chef, Migrationsverket, Åsa Witkowski, verksamhetschef Kvinnofridsenheten, Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Gulan Avci, ordförande Liberala Kvinnor och Mats Pertoft, vice ordförande justitieutskottet (MP). Samtalet leddes av Brottsofferjouren Sveriges förbundsordförande Sven-Erik Alhem.

Tillsammans med produktionsbolaget Film and Tell arrangerade Brottsofferjouren Sverige också filmvisning och diskussion kring

filmerna *My life my lesson* och *Say Something*, som båda skildrar uppväxt i våld. Den första filmen fokuserar på relationen mellan barnet och förövaren, den andra på relationen mellan barnet och offret.

Efter filmvisningen följde ett panelsamtal med Monica Ekström, barnrättsexpert och vice förbundsordförande, Brottsofferjouren Sverige, Anna Norlén, verksamhetschef och rektor, Ericastiftelsen, Carl Göran Svedin, professor emeritus, Barnafriid Linköpings universitet, Martina Blombergsson, utredare, Barnombudsmannen, Sanne Eriks-son, riksdagsledamot justitieutskottet och rättspolitisk talesperson (S) och Ellen Juntti, riksdagsledamot justitieutskottet (M). Även Oscar Hedin, producent, Film and Tell, Sven-Erik Alhem och *Say Somethings* huvudperson Isabell medverkade under seminariet. ■

Brottsofferjouren

1 000 följer nu Brottsofferjouren Sverige på Facebook

Nu har vi nått 1 000 gillare av Brottsofferjouren Sverige på vår Facebook-sida. Det är en rolig framgång och vi är glada för det. Den tusende följaren kommer bli kontaktad av oss för ett fint pris. Facebook är en etablerad kanal som når väldigt många människor snabbt och enkelt. Vi lägger ut debattartiklar, nyheter och tips flera gånger i veckan. Man har också möjlighet att ställa frågor som vi besvarar så fort som möjligt.

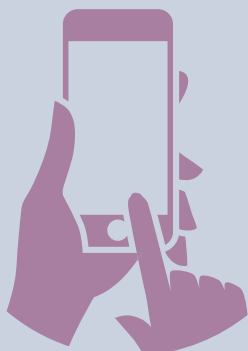
Fortsätt gärna att sprida Brottsofferjouren Sveriges sida så att fler kan vara med och få snabb information. Tillsammans hjälper vi fler att få kraften tillbaka. ■

www.facebook.com/BrottsofferjourenSverige
Flera lokala jourer har också egna sidor på Facebook.

@Brottsutsatt

Brottsofferjouren Sverige finns också på Twitter. Följ oss på @Brottsutsatt.

Dokumentärfilmen My life my lesson belönades med Kristallen

Dokumentärfilmen My life my lesson tog den 4 september hem det fina tv-priset Kristallen i kategorin bästa dokumentär. Bakom filmen står produktionsbolaget Film and Tell. Filmen är framtagen i samarbete med och stöd av Brottsofferjouren Sverige och flera andra organisationer.

My life my lesson handlar om 17-åriga Felicia och hennes småsyskon som vuxit upp med pappans misshandel av mamman. Felicia kämpar för att leva ett vanligt tonårsliv, men hennes situation och upplevelser hindrar henne. Situationen förvärras när pappan hotar mamman till livet och familjen tvingas leva i ovisshet tills de får ett skyddat boende. Till slut tvingas Felicia vittna mot sin pappa. Filmen fokuserar på relationen mellan barnet och förövaren.

Tillsammans med systerfilmen Say Something, som hade svensk biopremiär i mars i år, ingår My life my lesson i projektet Se barnen som ska synliggöra barn som upplever våld. I Say Something möter vi Isabella och hennes mamma som kämpar med att förstå och förlåta varandra efter flykten från mammans våldsutövande pojkvän. Det är en stark, förtrolig och rak dokumentär om en ung tjej som försöker försonas med det förflutna och samtidigt följa sina drömmar.

Med filmerna som verktyg arbetar

FOTO: FILM AND TELL

Dokumentärfilmen My life my lesson vann kategorin årets dokumentär på Kristallen-galan den 4 september. Filmen handlar om 17-åriga Felicia som vuxit upp med pappans misshandel av mamman.

Film and Tell, Brottsofferjouren Sverige och andra samverkande organisationer för att förändra situationen för barn som upplever våld.

Lokala brottsofferjourer arrangerar visningar av My life my lesson och Say Something över hela landet. Nu finns båda filmerna också i kortversioner på 20 minuter för att möjliggöra fler visningar i olika sammanhang. ■

Läs mer på sebarnen.org

Ny bok för barn som upplevt våld

I barnboken Rättan kan inte följa med får läsaren träffa barnen Maria och Eric. När deras mamma flyr med dem till ett kvinnohus, efter att deras pappa misshandlat henne, får inte barnens kanin Rättan följa med.

Rättan kan inte följa med är skriven av Åsa Källström, professor vid Örebro universitet som sedan 90-talet forskat om barns upplevelser av kränkningar, våld och övergrepp, och pedagogen Elisabeth Högborg Eriksson. Petra Svanbäck har gjort illustrationerna.

Boken riktar sig i första hand till barn som kommer till ett kvinnohus eller skyddat boende efter att ha upplevt våld i hemmet. Författarna har skrivit boken för att den ska kunna användas som en förberedelse inför vistelsen och som samtalsunderlag. Men boken kan till exempel också läsas för barn som känner någon som flyttat till ett skyddat boende eller för den som oroar sig för sitt husdjur.

Rättan kan inte följa med handlar om barnen Maria och Eric som inte får ta med sig sitt husdjur när de flyr till ett skyddat boende tillsammans med sin mamma.

Tillsammans med Eric och Maria får läsaren möta både socialsekreterare och polis. Boken beskriver två syskons olika sätt att uppleva och förhålla sig till det som var skälet till att de måste flytta till ett skyddat boende och vistelsen där.

Boken Rättan kan inte följa med gavs ut på Idus förlag i september. ■

748 000

brott anmäldes under första halvåret 2016. Det visar preliminär statistik från Brottsförebyggande rådet, Brå. Det är en ökning med 3 procent jämfört med samma period 2015. De brottskategorier som ökade mest i antal anmälda brott var bedrägeribrott och skadegörelsebrott.

Nationell stödlinje för att motverka våld i ungas relationer

Ungdomsjouren 1000 möjligheter satsar nu på att starta upp en nationell stödlinje för att motverka våld i ungas förhållanden. Stödlinjen riktar sig till både den som är förövare och den som blir utsatt.

– Behovet av en samlad insats för att bekämpa våldet i ungas förhållanden är mycket stort. Därför öppnar vi Relationslinjen, som kommer vara den första stora nationella satsningen som görs för att förebygga våld i ungas nära relationer, säger Zandra Kanakaris, grundare och generalsekreterare på 1000 Möjligheter, i ett pressmeddelande.

Målgruppen är barn och unga upp till 22 år oavsett kön och sexuell läggning. Stödet kommer huvudsakligen att ske via en rikstäckande chatt. Relationslinjen kommer att lanseras hösten 2017 men förberedelserna inleddes redan i september 2016. Förberedelserna inkluderar bland annat flera referensgrupper med unga i olika åldrar och med olika erfarenheter. ■

Digitala tjänster ska öka stödet till brottsutsatta

Brottsoffermyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att utreda hur digitala tjänster kan användas för att öka service och stöd till brottsutsatta.

Den som blir utsatt för ett brott hamnar ofta i en svår och ovan situation där många upplever att de inte får tillräcklig information. Regeringen menar att digitala tjänster kan användas i högre grad för att ge den brottsutsatte tillgänglig, snabb och säker informa-

tion var han eller hon än befinner sig. Brottsoffermyndigheten ska därför utreda:

- Hur säker digital e-post kan användas i kommunikationen med brottsutsatta.
- Hur digitala tjänster kan göra det möjligt att följa hur det egna ärendet fortskrider.
- Hur den myndighetsgemensamma webbinformationen kan utvecklas. ■

Barnafrid – Nationellt kunskapscentrum invigs i december

I juni 2015 beslutade regering att Linköpings universitet skulle få i uppdrag att samla och sprida kunskap om våld och andra övergrepp mot barn. Den 7 december i år invigs Barnafrid – Nationellt kunskapscentrum.

På Barnafrids webbplats, som är under uppbyggnad, finns bland annat aktuell nationell och internationell forskning, ämnesguider och litteraturtips om barn som utsatts för våld och andra övergrepp. Läs mer på www.barnafrid.se. ■

Helsingborgs tingsrätt först på Facebook

Helsingborgs tingsrätt blir den första domstolen i landet med en officiell Facebook-sida. Myn-digheten finns sedan tidigare på Twitter och LinkedIn.

– Vi vill gärna vara en modern domstol. I det ligger bland annat att vi har ett bra bemötande, är öppna och lättillgängliga för allmänheten, säger tingsrättens chef, lagman Ylva Norling Jönsson i ett pressmeddelande.

Domstolen kommer att använda Facebook för att informera om aktuella rättegångar och publicera inlägg om ämnen som besökare ofta frågar kring, till exempel hur det går till att ansöka om skilsmässa eller vad som förväntas av den som ska vittna i domstol. ■

Webbkurs om våld ska öka kunskapen i hela landet

Efterfrågan på utbildning för dem som möter våldsutsatta personer i sitt arbete har ökat stort på senare år. Därför har Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) nu lanserat en webbutbildning om våld i nära relationer som är lättillgänglig för alla.

Webbutbildningen innehåller bas-kunskap om våld i nära relationer och är framtagen av NCK i samarbete med Socialstyrelsen och länsstyrelserna. Målet är att höja kompetensen i första hand inom socialtjänsten. Men materialet är också relevant för personal inom vård, skola,

omsorg, rättsväsende och för andra som möter våldsutsatta personer.

– Målsättningen med webbkursen är att förbättra bemötandet och öka möjligheterna att upptäcka våldsutsatt-heten. Men också att förändra attityder när det gäller våld i nära relationer. Det är bara genom ökad kunskap vi kommer att kunna ta ytterligare steg framåt, säger Gun Heimer, professor och chef för NCK, i ett pressmeddelande. ■

Illustration från webbkursen om våld som bland annat innehåller illustrationer och filmat material.

ILLUSTRATION: MARIANNE HAGLUND

Dags att prata om sexuella övergrepp mot barn

Dagsattprataom.se är en ny webbplats skapad av Allmänna barnhuset för att öka kunskapen om sexuella övergrepp mot barn. Målet är att barn ska få bättre skydd mot sexuella övergrepp och att fler utsatta barn ska berätta och få hjälp.

Webbplatsen är framtagen inom ramen för regeringens handlingsplan mot människohandel av barn, sexuell exploatering av barn och sexuella övergrepp mot barn. Den är också

en del i Europarådets kampanj One in five. Målgruppen är barn och unga själva, föräldrar, yrkesverksamma som arbetar med barn och andra vuxna.

På Dagsattprataom.se finns bland annat informationsfilmer för barn och vuxna, men även filmer skapade av tonåringar som har varit utsatta för sexuella övergrepp. Här finns också material att ladda ned, fakta riktad till olika målgrupper och information om vilken hjälp som finns att få. ■

Fråga experterna

Har du frågor till expertpanelen? Skicka dem till fragaexperten@boj.se. Experterna har enbart möjlighet att besvara de frågor som publiceras i tidningen. Vi tar oss friheten att korta ned de frågor vi får.

Är det för sent att ansöka om ersättning?

Fråga: Min pojkvän blev miss-handlad för två år sedan och det kom en dom. Han var helt utmattad efter rättegången och har inte orkat begära in sitt skadestånd. Nu är jag rädd att det är för sent. Hur länge kan man vänta, vilka regler gäller?

Svar: En fordran i anledning av brott preskriberas tidigast tio år efter brottet – så än finns tid att kräva betalning. Med stöd av domen kan man begära hjälp av kronofogden att driva in skadeståndet. Har den betalningsskyldige inte medel att betala med får man istället ett besked om detta. Om man har en hem- eller olycksfallsförsäkring bör man också anmäla skadan till försäkringsbolaget som kan lämna ersättning, till exempel genom det överfalls-skydd som finns i hemförsäkringen. Vid tiden för brottet (före 1 januari 2015) hade man normalt sett tre år på sig från dagen för brottet att anmäla skadan till försäkringsbolaget (från 1 januari 2015 är tiden tio år).

Får man inte full ersättning för skadan från gärningspersonen eller försäkringsbolaget kan man ansöka om brotts-skadeersättning hos Brottss-

offermyndigheten. En ansökan måste då göras inom tre år från dagen då domen vann laga kraft.

PETER JONSSON CHEF BROTTSSKADEENHETEN

Min före detta hotar mig – vad ska jag göra?

Fråga: Jag avslutade mitt förhållande och flyttade ifrån min sambo för drygt ett halvår sedan. Han kan dock inte acceptera detta utan skriver sms till mig som jag upplever hotfulla och kränkande. Jag har blockat hans samtal men då ringer han från hemligt nummer i stället. Vad ska jag göra?

Svar: Jag förstår att det är en jobbig situation för dig och du kan försöka få stopp på det genom att göra en polisanmälan. Det är viktigt att du säger klart och tydligt till honom att du inte vill att han kontaktar dig mer så att han förstår, eller borde förstå, att du inte vill ha kontakt. Gör gärna det med ett sms så du kan visa att du verkligen sagt ifrån. Detta ska du göra innan du anmäler honom. Fortsätter han trots att du sagt ifrån kan du sen göra en polisanmälan. Spar eventuella sms han skickat och låt polisen göra en bedömning om det är

olaga hot eller trakasserier. Ringer han ofta kan du också spara samtalslistorna. Jag tror också att det är bra om du byter telefonnummer så att det försvårar för honom att nå dig och blocka honom också från sociala medier.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

Finns ekonomisk hjälp vid dödsfall utomlands?

Fråga: Min syster har avlidit i samband med ett brott. Hon var svensk medborgare men bodde i Tyskland. Finns det någon möjlighet att få ekonomisk hjälp i Sverige med allt som måste ordnas, exempelvis med transport av kroppen hem till Sverige?

Svar: Jag beklagar din systers bortgång under så tråkiga omständigheter. Tyvärr är nog möjligheten till ersättning eller ekonomisk hjälp i Sverige liten. Den ersättningsform som Brottsoffermyndigheten administrerar – brottsskadeersättning – förutsätter att brottet begåtts i Sverige alternativt utomlands mot en person som vid tidpunkten för brottet bodde i Sverige. Ett system för brottskadeersättning finns även i Tyskland, men jag

Fortsättning på nästa sida.

Eva Andersson är advokat. Till vardags arbetar hon oftast som målsägandebiträde där hon hjälper och stödjer brottsoffer att driva sina mål. Hon har också skrivit "Brottsoffret och rättsprocessen", del två i Brottsofferjourens kunskapsserie om brottsoffer.

Peter Jonsson är chef för brottskadeenheten på Brottsoffermyndigheten. I Tidningen Brottsoffer svarar han på frågor om brottskadeersättning och skadestånd.

Anneli Svensson är socionom och legitimerad psykoterapeut. Hon har tidigare arbetat inom kriminalvården, socialtjänsten och med RFSL:s brottsofferjour. Hon har lång erfarenhet av brottsofferstödande arbete.

Fråga experterna

Skicka din
fråga till

fragaexperten@boj.se

kan inte svara på vilka ersättningsmöjligheter det ger. Om din syster hade ett försäkringsskydd (hem-, liv- eller olycksfallsförsäkring) bör du dock undersöka vilka möjligheter till ersättning detta kan ge.

PETER JONSSON CHEF BROTTSSKADEENHETEN

Hur kan jag hjälpa mig själv och min sambo?

Fråga: Jag är sambo med en fantasitisk kvinna, som jag älskar djupt, men hon har en ångestsjukdom och är dessutom alkoholist (man säger att hon troligen använder alkohol som medicin mot sin ångest) vilket skapar stora problem i vårt förhållande. För ett par år sedan bodde vi tillsammans, men det gick inte eftersom hon misshandlade mig och förstörde och stal en massa saker i lägenheten. Efter en misshandel, som jag polisanmälde, flyttade vi isär. Polisen la ned ärendet och jag har kommit över den händelsen.

Jag förstår att hennes sjukdom inte är så lätt för henne att kontrollera. Nu har vi gjort ett nytt försök efter en längre period med ganska lyckligt förhållande som särbo. Det har verkat som om hon fått bra medicin och går i terapi. Men nu börjar samma mönster igen. Jag förstår nu att jag gjorde fel som tillät henne flytta in hos mig igen. Min egen hälsa står på spel och jag börjar bli rädd för henne. Jag orkar snart inte sköta mitt arbete eftersom hon går på högvarv och inte ens låter mig sova ordentligt. Vad ska jag göra?

Svar: Jag tycker du ska kontakta anhängargrupper som finns för perso-

ner som har missbrukande anhöriga. Jag har för få uppgifter för att kunna bedöma detta, men eventuellt kan du också behöva stöd för depression. Detta måste bedömas inom sjukvården så kontakta närmaste vårdcentral.

Er relation verkar fara illa för er båda och ni behöver båda hjälp. Ingen ska stå ut med varken misshandel eller missbruk men det är svårt att ta sig ur en sådan relation för tron på förändring hänger ihop med att man älskar personen. En kvinnojour kan eventuellt också vara en bra hjälp.

ANNELI SVENSSON SOCIONOM OCH PSYKOTERAPEUT

Hur går jag vidare efter dataintrånget?

Fråga: För ett tag sedan blev jag utsatt för dataintrång. Någon har tagit bilder från min dator och publicerat på en porrsajt. Bilder som jag tagit för mig själv i syfte att börja träna. Bilderna fanns endast på min dator så någon bekant har tagit dem och spridit dem.

Jag har gjort polisanmälan men den har nu lagts ner. Jag känner mig så utsatt och kan inte sova eller jobba, mår väldigt dåligt. Jag litar inte på någon innan jag får reda på vem det är och känner mig väldigt kränkt. Vad kan jag göra för att kunna gå vidare?

Svar: Jag förstår att du mår dåligt. Både att det är någon du känner som gjort detta och att "alla" nu har access till bilderna. Tyvärr är det en inte alltför ovanlig utsatthet nuförtiden. Bilderna finns och går förmodligen inte att ta bort och hur ska man då gå vidare? Först och främst du verkar ha akuta besvär så jag rekommenderar

dig att ta kontakt med närmaste vårdcentral. Parallellt se om du kan hitta forum på nätet, eller i din närhet, med personer som varit med om liknande saker så du har personer att prata med som du känner igen dig i. Få ur dig din ilska och ledsenhet på alla sätt du kan komma på. Förhoppningsvis känns det som hänt mindre och mindre farligt.

ANNELI SVENSSON SOCIONOM OCH PSYKOTERAPEUT

Vilket ansvar har arbetsgivaren?

Fråga: Jag har blivit utsatt för sexuella trakasserier på jobbet. Har pratat med min arbetsgivare som sagt att han inte tänker polisanmäla utan att jag själv får göra det. Nu har jag gjort det men undrar ändå om inte arbetsgivaren har ett ansvar?

Svar: Sexuella trakasserier på arbetsplatsen är ett arbetsmiljöproblem och en arbetsgivare har en skyldighet att utreda vad som hänt. Om det visar sig att det skett trakasserier av något slag åligger det arbetsgivaren att ta tag i problemen och se till att de upphör. Som arbetstagare har man rätt att inte bli trakasserad eller sexuellt trakasserad vare sig av en chef eller av arbetskamrater. Om arbetsgivaren inte gör något kan du kontakta ditt fackförbund och få hjälp där. Du kan också ta kontakt med Diskrimineringsombudsmannen och få råd och stöd. Det är bra att du också polisanmält det som hänt och jag hoppas att det leder till att du får vara ifred på din arbetsplats.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

TEMA

FOTO: JÖRGEN WIKLUND/SCANDINAV BILBRYA

Hat på nätet

Juridikinstitutet. Juridikstudenter arbetar mot nätrelaterade kränkningar och hjälper dem som utsatts. **Sid 10**

Tackla hatet. Författaren Rebecka Bohlin har intervjuat personer som drabbats av näthat. **Sid 14**

Nätkoll. Så kan barns trygghet på nätet stärkas. **Sid 16**

Vill göra internet till en bättre plats

Juridikinstitutet är en politiskt oberoende ideell organisation som grundades 2013 med syfte att göra internet till en bättre plats där normalt ansvarstänkande ska vara normen och för att hjälpa de som redan utsatts för kränkningar. Vi har pratat med institutet om de svårigheter som finns kring nätlagstiftning och vilket stöd de kan hjälpa till med.

Text: Anna Knöfel Magnusson

Juridikinstitutet

Juridikinstitutet grundades av Mårten Schultz, professor i juridik och juristen Filippa Sjödén 2013.

Det består av juridikstudenter från Stockholm och Uppsala som arbetar med stöd från praktiskt verksamma jurister. Institutet grundades för att arbeta mot internetrelaterade kränkningar.

Läs mer om Juridikinstitutet på webben. Här kan du även beställa föreläsningar, ladda ner anmälningsformulär och läsa nyheter på området.
www.juridikinstitutet.se

”Om man utsätter någon för en kränkning på nätet får kränkningen oftast större spridning och den kan dessutom finnas kvar för evigt.

Olle Brickstad är snart färdig jurist och ansvarig för utredningsgruppen på Juridikinstitutet. Han säger till Tidningen Brottsoffer att normalt ansvarstagande inte tycks gälla på nätet. De som hotar och hatar på nätet verkar inte tro att det får samma konsekvenser för den som drabbas som det får om man gör det offline, på jobbet eller skolgården.

– Min uppfattning är att det snarare är tvärtom. Om man utsätter någon för en kränkning på nätet får kränkningen oftast större spridning och den kan dessutom finnas kvar för evigt, säger han.

Så vad gör man om man drabbas av näthat? Om det handlar om en kränkning på nätet kan den omedelbara reaktionen

vara att ta bort inlägget. Men, enligt Olle Brickstad är det viktigt att först samla bevis. I det här fallet spara hotfulla sms och kränkande mail, ta en ”skärmdump” (genom en tangentmanöver tar datorn en bild av det som visas på skärmen). – Skärmdumpen ska visa datum och hela skrivbordet på skärmen. Och om man vill vara särskilt noggrann kan man

be en vän vidimera skärmdumpen – det vill säga intyga äktheten i den. Förmodligen har skärmdumpen ett starkare bevisvärde då, säger han.

Därpå ska man polisanmäla kränkningen eftersom det är de brottsbekämpande myndigheternas ansvar att utreda brott som faller under allmänt åtal. Det är inte en ideell förening

Olle Brickstad,
Juridikinstitutet.

FOTO HANNA BERGSTROM

FOTO CHRISTINA SUNDEN/SCANDINAV BILDBYRÅ

som Juridikinstitutet som ska göra det jobbet. Om polisen eller åklagarmyndigheten lägger ner ärendet på felaktiga grunder kan man vända sig till institutet och få hjälp med att begära att polisen gör en omprövning. Om en omprövning inte leder någon vart kan institutet hjälpa till med att utkräva civilrättsligt ansvar från personen i fråga.

– På vår webbplats finns en anmälningssfunktion. Om vi bedömer att vi kan driva ärendet till domstol kan vi hjälpa de som vänder sig till oss att kräva personer på kränkningssersättning, säger Olle Brickstad och fortsätter:

– Ansvarsutkrävande i domstol är den mest drastiska åtgärden från vår sida. Om vi bedömer att ärendet inte kan tas vidare till domstol, till exempel på grund av att personen som ligger bakom kränkningen är anonym eller om ärendet av andra anledningar inte kan drivas i domstol, kan vi hjälpa till med ”avindexering” av oönskat sökresultat på Google.

I förordet till boken Näthat – rättigheter & möjligheter skriver författaren Mårten Schultz, professor i straffrätt och grundaren av Juridikinstitutet, att en försvinnande liten andel av dem som anser sig vara brottsoffer på nätet får upprättelse med stöd av rättsväsendet.

”Arbetsbördan för att få rätt ligger i första hand på offret själv. Den civilrättsliga upprättelsen är ofta den enda effektiva möjligheten som står till buds för enskilda personer.”*

Varför läggs så många anmälningar ner? Enligt Olle Brickstad är ett stort skäl att gärningspersonen är anonym.

– Då kan det vara svårt. Men om kränkningen sker på sociala medier har det enligt vår mening dock blivit något enklare att komma åt personen. Polisen har inlett samarbeten med olika sociala medie-plattformar, till exempel med Facebook, som syftar till att lättare komma åt anonyma gärningspersoner.

Polisen och Facebook i samarbete

- För att öka polisens utredningsmöjligheter finns ett samarbete med Facebook, som dessutom äger Instagram, sedan ett par år tillbaka. Hos Rikskriminalpolisen finns den nationella knutpunkten till Facebook, kallad Single Point of Contact (SPOC) som fungerar som en länk mellan polisens utredare och den sociala medieplattformen.
- En utredare kan vända sig till SPOC som sedan skickar en förfrågan till Facebook för att få ut exempelvis en IP-adress eller ett personnummer. Uppgifter kan i och med samarbetsavtalet lämnas ut utan vare sig domstolsbeslut eller internationell rättshjälpsbegäran, vilket påskyndar processen oerhört.
- Brottslighet från anonyma konton, som kan aktualiseras vid näthat, på plattformar som inkluderats i polisens samarbetsavtal bör således aldrig anses uppenbart omöjliga att utreda förrän till exempel IP-adresser begärts ut.

Ett problem med nätrelaterade kränkningar är att många leverantörer har sina servrar utomlands och då har Sverige ingen rätt att få ut information om användarna.

– Man kan visserligen skicka en internationell rättshjälpsbegäran till det land där plattformen har sin server, men när det gäller brott som inte har så högt straffvärde brukar polisen sällan prioritera dem, säger Olle Brickstad och fortsätter:

– Därför har polisen och Facebook inlett ett samarbete direkt (se faktaruta). Tillsammans med internetleverantören i Sverige kan man koppla ihop information från båda och få fram vem som ligger bakom

Fortsättning på nästa sida.

ett konto. Men min uppfattning är att polisen skulle kunna utnyttja det här samarbetet i större omfattning. Baserat på mina erfarenheter från arbetet med institutet har polisen lagt ner ärenden utan att ha prövat det genom sin samarbetsmetod, säger han.

Andra orsaker till att utredningar läggs ner är att gärningspersonen är under 15 år och inte går att lagföra. Eller om det är ett brott, som till exempel förtal och förolämpning, som inte faller under allmänt åtal. Det är heller inte helt ovanligt att det man anmäler och upplever som en kränkning inte utgör ett brott. Men, enligt Olle Brickstad, finns det klart klandervärda beteenden som borde utgöra brott men som idag inte

” Om förslaget blir verklighet så får det bland annat till följd att spridandet av integritetskänsligt material, som till exempel spridandet av nakenbilder eller andra uppgifter som typiskt sett medför en kännbar skada för den bilden eller uppgiften rör, blir kriminaliserat.

gör det och där har Juridikinstitutet länge påtalat att det finns luckor i lagstiftningen.

– Vi har särskilt pekat på att spridningen av visst kränkande material, såsom spridandet av nakenbilder eller sexfilmer, i dagsläget inte alltid utgör ett brott. Ibland har det beteendet fallit in under brottet förtal men i många fall är beteendet helt straffritt, säger han.

– Men betänkandet, Integritet och straffskydd, som kom i början av året innehåller lag-

förslag som bland annat syftar till att täppa till de här luckorna i lagstiftningen som jag nämnde tidigare. Om förslaget blir verklighet så får det bland annat till följd att spridandet av integritetskänsligt material, som till exempel spridandet av nakenbilder eller andra uppgifter som typiskt sett medför en kännbar skada för den bilden eller uppgiften rör, blir kriminaliserat.

Olle Brickstad är mycket positiv till betänkandet om skärpning av reglerna kring näthat:

– Jag tycker att förslaget är jättebra! Vi är såklart lite partiska eftersom Mårten Schultz deltar i utredningen. Men personligen blev jag positivt överraskad av att utredningen presenterade ett förslag som går så pass långt. Till exempel att man ska kunna få brottsskadeersättning** för grovt förtal – det kan man inte få i nuläget och är något vi försökt lyfta under lång tid. Jag var inte säker på att det skulle komma fram, avslutar han. ■

Fotnoter:

*(Näthat – rättigheter & möjligheter (2015), Alexandra Sackemark och Mårten Schultz)

** Brottskadeersättning är något man kan få om en förundersökning läggs ned även om det står klart att man utsätts för ett brott.

Näthat – rättigheter & möjligheter

- Alexandra Sackemark och Mårten Schultz har tillsammans med flera andra jurister skrivit en handbok i juridiska frågor om näthat som heter Näthat – rättigheter & möjligheter. En "gör-det-självbok" för de som vill veta mer om juridiken kring nätkränkningar.
- Den handlar om hur man kan gå till domstol och utkräva ansvar. Civilrättsligt eller enskilt åtal. Brotten kan vara förtal, förolämpning, olaga hot, ofredande, sexuellt ofredande eller kränkande fotografering.
- I boken står att polisen har en utredningsskyldighet för alla brott som står under allmänt åtal. Det innebär att det är åklagare som har rätt att väcka åtal. De flesta brotten hör till allmänt åtal, men undantag från detta är förtal och förolämpning som står under så kallat enskilt åtal, vilket innebär att det endast är målsäganden som har rätt att väcka talan.
- Om den som utsätts för förtal är under 18 år och anmäler det själv, och om det föreligger särskilda skäl, har dock åklagaren åtalsrätt även i det fallet.

FOTO: BOBIL JOHANSSON/SCANDINAV BILDER

Förtalsbrottet ska förtydligas, olaga hot ska även omfatta hot mot någons integritet och den som driver ett nätforum eller blogg ska få utökat straffansvar. Det är några av de nya lagförslag som presenteras i betänkandet Integritet och straffskydd SOU 2016:7.

Ny lagstiftning ska skydda mot kränkningar på nätet

Den lagstiftning vi har idag ger inte tillräckligt skydd åt de unga som utsätts för hot, hat och sexuella trakasserier på nätet. Regeringens särskilde utredare Gudrun Antemar har lämnat förslag på hur lagstiftningen bättre kan skydda de som utsätts för hot och andra kränkningar.

Lagförslaget förslås träda i kraft 1 juli 2017 och innebär att:

- Ett särskilt brott – olaga integritetsintrång – som kriminaliserar spridning av integritetskränkande bilder (till exempel hämndporr, nakenbilder och andra kränkande bilder) införs.
- Olaga hot ska kunna gälla även hot mot någons integritet,

till exempel att hota med att sprida sexfilmer eller nakenbilder.

- Bestämmelsen om ofredande ska tydligare än idag gälla ofredanden via internet. Enstaka hatiska och mycket kränkande yttranden som ligger nära hot ska kunna straffas som ofredande.

- Förtalsbrottet förtydligas så att skyddet stärks mot att utpekas som brottslig och mot andra nedsättande uppgifter som skadar anseendet.

- Den som driver exempelvis ett nätforum eller en blogg får utökat straffansvar.

- Rätten till brottsskadeersättning utvidgas till att även gälla kränkningar som sker genom grovt förtal.

AGNETA BERGMAN

No Hate Speech Movement – europeisk kampanj mot näthat

- **No Hate Speech Movement** är Europarådets kampanj mot näthat. I Sverige har Statens medieråd fått i uppdrag att genomföra kampanjen. Fokus ligger på barn och unga för att stärka dem och ge dem verktyg att hantera och motverka näthat.
- På statensmedierad.se/nohate finns material samlat för den som vill arbeta mot näthat. Här finns till exempel metodmaterial som kan användas i skolan, tips till föräldrar och information för den som blivit drabbad av näthat. Det finns också kampanjmaterial i form av exempelvis affischer att skriva ut och sätta upp.
- **No Hate-dagen** uppmärksammas den 4 november som ett led i Europarådets kampanj.

**NO HATE
SPEECH
MOVEMENT**

Hot och hat ska bekämpas inom 24 timmar

EU-kommissionen har tillsammans med Facebook, Twitter, Youtube och Microsoft tagit fram en uppförandekod för att bekämpa hets mot folkgrupp och annat olagligt näthat. Överenskommelsen, som presenterades i slutet av maj, innebär att IT-företagen ska granska och åtgärda majoriteten av alla anmälningar om olagligt näthat inom 24 timmar. De ska också öka medvetenheten hos användare om vilket slags innehåll som inte är tillåtet. ■

Många olika insatser krävs mot näthat

I boken *Tackla hatet* har författaren Rebecka Bohlin intervjuat journalister, feminister, ståupp-komiker med flera som utsatts för näthat, hot och faktiskt våld. Bohlin har frågat hur de tagit sig igenom det och vilken hjälp de fått.

Text: Anna Knöfel Magnusson Foto: Jan-Åke Eriksson/Ordfront förlag

”Den som bevakar kriminella grupper och högerextrema löper risk att utsättas för hot och hat. Men det finns betydligt fler riskfaktorer. Som att vara kvinna, öppet homo, transsexuell, invandrare, företrädare för arbetarrörelsen, feminist eller ha en funktionsvariation. Anställd på myndighet, tjock.”

Det skriver Rebecka Bohlin i boken *Tackla hatet*. Om näthat, hot och hur du skyddar dig. Hon har intervjuat en rad personer som utsatts för näthat. Ledarskribenten Martin Klepke fick till exempel en bomb placerad i sin friggebod, journalisten My Vingren lever sedan länge med skyddade personuppgifter och komikern och sportreportern Moa Svan slutade på Sveriges Radio när hon kände att säkerheten var hotad

”En hatisk jargong upplevs som allt mer normal, och det kan ha en påverkan på det faktum att antal hatbrott ökar.

för både henne och hennes familj. Journalister är en särskilt utsatt grupp när det kommer till näthat. Tidningen *Brottsoffer* har pratat med Rebecka Bohlin om situationen.

Enligt Rebecka Bohlin drabbas var tredje verksam journalist av hot, var tionde så ofta som varje vecka. Värst utsatta är de som jobbar på stora medier, som tv, radio och kvällstidningar. Var tredje som hotas har vidtagit åtgärder. Flera av de som hon intervjuat berättar att de juridiska konsekvenserna är små för förövarna. Bohlin säger att medan hon arbetade med boken förvånades hon över hur allvarlig situationen är och hur djupt många av de drabbade påverkas.

– Jag blev förvånad över att de som utsatts för de grävsta attackerna, koordinerade drev, våld och hot – och ändå står kvar – också är helt vanliga människor som känner rädsla och sårbarhet. Jag hade nog förväntat mig att möta något slags superhjälte-kliché där, men upptäckte att även de allra modigaste kunde prata om sin rädsla, om problem i dess kölvatten som sömn-

löshet, mardrömmar och isolering.

För de som utsatts för näthat, journalister och debattörer till exempel, kan konsekvensen bli att de börjar censurera sig själva, säger Bohlin.

– Var fjärde journalist har undvikit att bevaka vissa ämnen och en av tio överväger att byta jobb. Det finns även de som drabbas av självmordstankar. Den främsta förklaringen till att de som är illa utsatta förmår stå kvar är att de inte upplever att de är ensamma. De har ett stöd, både fysiskt och psykosocialt, de har fått hjälp med sådant som riskbedömning, larm, stödsamtal med mera.

Rebecka Bohlin tror att samhället i stort också påverkas genom att gränser för normalitet förflyttas. Att människor får ryggdunkningar på nätet för sådant som att bränna flyktförläggningar, och andra

Rebecka Bohlins bok *Tackla hatet* är utgiven på Ordfront förlag.

FOTO: ORDFRONT FÖRLAG

”En förutsättning för att situationen ska bli bättre är inte bara moderniserade lagar utan framför allt resurser till polis och åklagare så att de kan skaffa sig ökad kunskap för att utreda dessa brott – och en vilja att prioritera dem.

hatbrott kan leda till radikaliserings och fler brott.

– En hatisk jargong upplevs som allt mer normal, och det kan ha en påverkan på det faktum att antal hatbrott ökar. Intresseorganisationen Utgivarna har i sina rapporter konstaterat att på var femte redaktion tvekar medarbetare inför att göra vissa jobb. Det är ett hot mot demokratin om journalister slutar göra sitt jobb, på grund av hat och hot, säger hon och fortsätter:

– Att en individ kan välja att backa på grund av hot och hat är förståeligt, men redaktionerna får aldrig backa! Vi måste turas om att stå i ”skottlinjen”, ge ett fullgott stöd till den som utsätts och bekämpa näthatet på alla sätt, menar hon.

Om de nya lagförslagen som regeringen presenterade i våras blir verklighet och genomförs tas flera viktiga steg i rätt riktning säger Bohlin..

– Det är i så fall en förbättring att gärningsbeskrivningar tydligare inbegriper nätet. Utredningen föreslår dessutom en ny straffbestämmelse om ”olaga integritetsintrång”, som tar sikte på att du begår ett brott

FOTO JAN-ÅKE BRUNSSON

Författaren Rebecka Bohlin har intervjuat en rad personer som utsatts för näthat. I boken Tackla hatet ger hon också konkreta tips och förslag på strategier för de som drabbas.

om du sprider bilder eller andra uppgifter som innebär en kännbar skada för den som berörs. Denna nya brottsrubrik kan innebära en stor förändring för att komma åt sådant som ”hämndporr” spridd via nätet. Brottet olaga hot utvidgas dessutom så att det innefattar hot om att lägga ut integritetskränkande bilder eller uppgifter på nätet, vilket är en förbättring.

Men att angripa problemet handlar inte bara om lagstiftning säger Rebecka Bohlin.

– Vi behöver många olika saker för att ta itu med detta. Att redaktionerna exempelvis skaffar sig större kunskap om frågan och blir bättre på att stötta sina medarbetare. Och att journalistutbildningarna utbildar och förbereder mer. Polis och rättsväsende måste prioritera frågan och inte minst behöver vi en feministisk medvetandehöjning av hela samhället för att få bukt med

normaliseringen av kvinnohat, rasism och homofobi, på nätet så väl som i verkligheten, säger hon och avslutar:

– En förutsättning för att situationen ska bli bättre är inte bara moderniserade lagar utan framför allt resurser till polis och åklagare så att de kan skaffa sig ökad kunskap för att utreda dessa brott – och en vilja att prioritera dem. Sker inte det, kommer inte nya lagar att göra någon skillnad.

Rebecka Bohlins bok innehåller också konkreta tips och strategier för de som drabbas. Bland annat: Gör riskbedömning av de som hotar, vem ligger bakom dem, värdera hoten, undvik att röra dig i samma mönster, välj hur du pratar offentligt om hoten: Ge inte de som hotar kvitto på att det gett resultat i form av att du är rädd men var heller inte tyst, allmänheten behöver få veta vad som sker och du behöver stöd. ■

Strategier ska stärka barns trygghet på nätet

Barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar råkar i större utsträckning än andra barn ut för hot, mobbning och sexuella närmanden på internet. Men internet ger även barn med funktionsnedsättning positiva upplevelser.

Text: Agneta Bergman

Foto: Madelein Larsson Wollnik

För några år sedan fick Attention Hisingen-Kungälv ta del av flera berättelser fulla av frustration och förtvivlan. Föräldrar till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar beskrev hur deras barn utsätts på nätet, för mobbning, hot och i många fall grova sexuella övergrepp.

– Det blev startskottet för oss att försöka göra något och vi tar nu fram metodmaterial för att öka kunskapen både hos unga och hos vuxna omkring dem, berättar Karin Torgny, projektledare för Nätkoll.

Genom att lyssna på ungas egna erfarenheter och förmedla dem vidare på olika sätt arbetar Nätkoll för att stärka ungas strategier mot kränkningar på nätet. Två typer av metodmaterial planeras. Ett riktat till föräldrar och ett till elever och lärare i skolan.

– Vuxna måste skaffa sig relevant kunskap, hålla sig uppdaterade och intressera sig för hur barnen har det på nätet. Förbud och restriktioner

Karin Torgny,
projektledare Nätkoll.

fungerar inte i längden. Ökad kunskap gör det lättare att fråga barnet om vad de gör på nätet och vara ett stöd, säger Karin Torgny.

Ungas egna strategier på nätet har gjort intryck på Karin Torgny. Vuxna inser inte alltid att unga kan hantera otrevliga situationer på nätet. Ungdomarna tar också hjälp av varandra och stöttar varandra på nätet.

– De blockerar obehagliga kontakter, går inte ensamma till ett möte med någon de träffat på nätet och har finurliga försiktighetsåtgärder för att slå fast att den de chattar med verkligen är den personen uppger sig vara, säger Karin Torgny.

Men barn med neuropsykiatriska

Nätkoll

- Nätkoll är ett treårigt projekt, som drivs av Attention Hisingen-Kungälv och finansieras av Arvsfonden.
- Nätkolls enkätundersökning visar tydliga tendenser till att barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar oftare råkar ut för hot, mobbning och sexuella närmanden på internet än andra barn. Undersökningen har gjorts tillsammans med Statens Medieråd.
- Läs mer på: attention-riks.se/varaprojekt/pagaende-projekt/natkoll

funktionsnedsättningar riskerar också att hamna i problemfyllda situationer eftersom de kan vara impulsstyrda, ha svårt att sätta gränser och förstå konsekvenserna av sitt handlande. Och på nätet går det lätt och snabbt att fälla en nedsättande kommentar eller lägga ut en lättklädd bild. För den som tidigare har ett litet socialt umgänge kan jakten på bekräftelse på nätet bli förödande.

– Men det är viktigt att vi inte bara ser riskerna utan också möjligheterna med nätet, säger Karin Torgny. Datorspel till exempel kan vara både avkoppling och återhämtning efter en tuff dag i skolan. Spel och sociala medier ger också möjlighet att hitta och hålla kontakt med kompisar. ■

Jourerna berättar

De stöttar brottsoffer i Strömstad och Tanum

Brottsofferjouren finns till för dem som utsätts för ett brott eller blir vittne till ett brott. Jourens frivilliga ger råd, stöd och praktisk hjälp. Ofta handlar det mest om att lyssna.

Stödpersonen hjälper exempelvis till i kontakterna med polisens utredare, informerar om vad som händer vid en rättegång, om hur försäkringsfrågor och andra praktiska angelägenheter kan hanteras. Bland de första frågorna som ställs är om det finns barn med i bilden, något som kräver särskilda hänsyn.

Stödpersonen kan bli den som ett brottsoffer först lättar sitt hjärta för.

– Vi kan lyssna och bekräfta vad en person varit med om, säger Strömstadsbon Britt Älvsäter Thomasson, ordförande i den sedan drygt ett år gemensamma Brottsofferjouren Strömstad-Tanum.

Om upplevelsen varit traumatisk kan rådet bli att söka professionell hjälp, exempelvis en terapeut.

Brottsofferjouren Strömstad-Tanum har sex stödpersoner och därtill en vittnesstödare, som kan bistå den som kallas att vittna i en rättegång. Ulla Gustafsson, Grebbestad, är samordnare för stödpersonerna. Det är hon som får veta om någon vill ha kontakt och som fördelar uppdragen enligt ett journalschema. Oftast

FOTO ANN-KATRIN EKLUND

Några av de aktiva, fler tas tacksamt emot, i Brottsofferjouren Strömstad-Tanum samlade till ett möte: Till vänster närmast kameran Ulla Gustafsson, övriga kring bordet, från vänster, Britt Hellstedt, Eva Bejhed, Ulf Redemo, Britt Älvsäter Thomasson och Jerker Törnros.

kommer informationen från polisen, som ska fråga om brottsoffer vill ha detta stöd. Ibland ringer en person själv.

Flertalet brott handlar om misshandel i offentlig miljö, kvinnofridsbrott och kränkningar på nätet. Det är bara en liten del av alla brottsoffer som jouren får kontakt med.

– Mörkertalet är mycket stort, inte minst i fråga om våld i nära relationer, säger Britt Älvsäter Thomasson, som är öppen för samverkan med kvinnojouren.

Hon hoppas att jourens resurser kan användas mer när behov finns.

– Vi är en ideell organisation med människor som brinner för att hjälpa andra, men vi måste bli mer kända ute i kommunerna. Vi kan så mycket, vill så mycket och borde kunna göra mycket mer.

Många i Brottsofferjouren, stödpersoner och styrelse, har en yrkesbakgrund där de arbetat med människor. Flertalet är pensionärer, även om många fortsätter arbeta, och har således även lång livserfarenhet.

ANN-KATRIN EKLUND
ARTIKELN ÄR TIDIGARE PUBLICERAD I TIDNINGEN TANUM

Sunnerbo på invigning

Vid invigningen av Ljungby Hockeyarena den 6 februari 2016 fanns Brottsofferjouren Sunnerbo på plats för att informera om sin verksamhet. Frågorna från besökarna var väldigt många och av olika karaktär. De när-

varande från Brottsofferjouren hade fullt upp av att dela med sig av tips råd och erfarenheter.

Sammanfattningsvis blev det en lärorik och uppskattad dag i sin helhet med många nöjda besökare vid vår monter.

BROTTSOFFERJOREN SUNNERBO

FOTO BROTTSOFFERJOREN SUNNERBO

Jourerna berättar

FOTO LISBETH BENGTTSSON

Börje Lundström, Ann Laveberg och Ann-Louise Eriksson drack sitt kaffe utomhus, trots att det var en ganska kylig kväll.

Lyckad sommarfest i Trollhättan-Lilla Edet

Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet hade i år sin sommarfest på Bergagården, Hunneberg, och den här gången fick stödpersonerna ta med sina respektive. Ordföranden, Ingeborg Lantz hälsade välkommen och bjöd alla att ta för sig av den goda buffén, som stod framdukad. Ann Laveberg blev mycket överraskad och glad när hon avtackades med ett stiltigt olivträd. Det ska hon plantera vid sommarstugan på Öland, förklarade hon.

Efter maten serverades kaffe och härlig drottningpaj. Men innan dess avtackades Ann Laveberg, som tillsammans med sin man, Bengt, byggt upp den fina jouren Trollhättan/Lilla Edet, som startade 1989 och var en av de första jourerna i landet. Ann har i många år varit föreningens samordnare och sekreterare. Hon har fungerat som handledare åt jourens nuvarande samordnare och det är hon som har arrangerat utbildningsresor och studiebesök.

BROTTSOFFERJOUREN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET
LISBETH BENGTTSSON

Uppsala Län på marknader och festivaler

Brottsofferjouren Uppsala Län har tidigare deltagit på marknader och event för att marknadsföra jourens arbete. Under 2016 har och kommer jouren att delta på fler event än vanligt. För det mesta bekostas deltagandet på evenen av projektmedel från Brottsoffermyndigheten.

Denna typ av marknadsföring är ett bra tillfälle att träffa personer som tidigare inte haft kännedom om Brottsofferjourens arbete. För oss har det resulterat i intresseanmälningar om att både bli medlem och volontär. I första hand handlar det dock om att sprida information om Brottsofferjouren till en så stor publik som möjligt så att fler ska kunna få det stöd de behöver.

Tidigare under juni deltog jouren på den årliga skolavslutningsfestivalen Fett më Kärlek i Uppsala. Under kvällen delade vi ut broschyrer och godis till

ungdomarna. Vi hade även en tävling där man kunde vinna överfallslarm.

Brottsofferjouren Uppsala Län har även under maj, juni och augusti närvarat på marknader i Örbyhus, Skokloster, Älvkarleby och Håbo. Jouren har fortsättningsvis under året planer på att delta på marknader även i Tierp, Östhammar och Öregrund.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA LÄN

FOTO BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA LÄN

Årlig båtutflykt i Gävle

Varje år gör Brottsofferjouren Gävle en båtutflykt med stödpersoner, vittnesstöd och styrelsen. Vi åker

med samma fiskebåt där man får plats 12 personer och gör flera resor. Vi åker en timme ut på havet till en gammal fyrplats som heter Eggegrund. Där går vi runt ön på en promenad och begrundar natur, växtlighet och djurliv. Under tiden har skepparen dukat upp med pepparläx, räkor och hårt bröd och vi fikar ute på någon sten. Den här gången hade en stödperson bakat

FOTO BROTTSOFFERJOUREN GÄVLE

jordgubbstårta. Denna utflykt är ett måste för oss innan alla börjar sin sommarledighet.

BROTTSOFFERJOUREN GÄVLE

Jourerna berättar

FOTO LISBETH BENGTSSON

Brottsofferjourens Kerstin Hulthén, i röd jacka, informerar och bjuder på godis.

Brottsofferjourens ordförande, Ingeborg Lantz och styrelseledamoten Britt Holmkvist Sundfeldt i livligt samtal med Roland Nolvall och sonen Julius.

Stort intresse för Brottsofferjouren

Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet medverkade på festivalen Hela Kronan Gungar, som hålls på Kristi Himmelfärdsdag, nu för tredje året, i Trollhättans mångkulturella område, Kronogården. Vädret var det allra bästa och liksom tidigare år var det full aktivitet, mycket folk, musik, dans, lek, sång, glädje och grillad mat från många länder.

På planen mellan skolan, Kronan, och affären pågick streetsoccer, streetbasket och även skate på en ramp som Trollhättans skateboardförening hade byggt upp. På en gräsyta körde Friskis och Svettis gympass och på en annan hade scouterna slagit upp sitt tält. De mindre barnen kunde hoppa i hoppborg eller prova att gå på lina och inne i skolan var det loppmarknad och utställning.

Ett 30-tal föreningar, däribland Brottsofferjouren, hade ställt upp sina informationsbord med material på Kronogårds Torg. Många festivaldeltagare var intresserade av Brottsofferjourens verksamhet. En hel del var villiga att bli stödpersoner och flera antecknade sig för att delta i den utbildning som

Britt Holmkvist Sundfeldt samtalar med besökaren Gunnell Nilsson.

Lisbeth Bengtsson berättar om utbildningen för stödpersoner som startar i Trollhättan i höst.

Brottsofferjouren startar i höst. Det stora intresset kanske kan förklaras av att Brottsofferjouren stöttade och hjälpte till i samband med dådet, som skedde 22 oktober förra året, när en maskerad man med svärd och kniv tog sig in i skolan, Kronan, och dödade och skadade elever och personal.

BROTTSOFFERJOUREN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET
LISBETH BENGTSSON

FOTO BROTTSOFFERJOUREN VÄXJÖ

Våruset i Växjö

Den 9 maj gick några av oss i Brottsofferjouren Växjö Våruset tillsammans för att sedan avsluta en härlig middag ihop hos vår ordförande. De som inte kunde närvara under promenaden, eller de män som helt enkelt inte fick gå, förberedde maten lagom tills vi andra kom i mål. Många glada skratt och härlig samvaro!

BROTTSOFFERJOUREN VÄXJÖ

Internationella Brottsofferdagen i Växjö

Söndagen den 21 februari bjöd Brottsofferjouren Växjö in till Växjö Domkyrka. Peter ElMBERG, musiker och beteendevetare, berättade genom sång och musik om hur livet tog en ny vändning när hans bror hastigt bragtes om livet. Teleborgs vokalensemble medverkade under ledning av Hans Linden.

Vi tackar alla er som framförde fantastisk musik och föreläsning på Brottsofferdagen! Och stort tack till er som kom och lyssnade!

BROTTSOFFERJOUREN VÄXJÖ

Jourerna berättar

Uppsala Län fick fin gåva från Butiksgruppen.

Uppsala Län firade med volontärer och medlemmar

Brottsofferjouren Uppsala Län trotsade regnet och höll sin årliga vårmiddag den 26 maj. På denna trevliga kväll närvarade medlemmar, volontärer, styrelsemedlemmar och andra aktiva inom jouren. Denna gång välkomnade vi även Kjell-Åke Ederyd (kommunpolis i Norduppland) och en samarbetspartner från Uppsala handelsföring. Tillsammans har de jobbat i "Butiksgruppen" som är ett projekt som arbetat med att förebygga rån och inbrott mot butiker i Uppsala Län. En viktig del i arbetet var också att erbjuda drabbade butiker en kostnadsfri säkerhetscertifiering. Projektet har trots sina stora framgångar tyvärr nyligen avslutats men Brottsofferjouren är dock tacksam för projektets beslut att skänka kvarstående medel till Brottsofferjourens verksamhet. Ett stort tack till Butiksgruppen för denna fina gåva!

Under kvällen avtackades Susanne som efter sju värdefulla år valt att avsluta sitt uppdrag som stödperson. I en nyligen införd ceremoni välkomnade jouren även våra nya stödpersoner som utbildades under höstterminen 2015.

BROTTSOFFERJOURNEN UPPSALA LÄN

Utbildning i Gävleborg med fokus på barns utsatthet vid brott

Den 22-23 april 2016 genomfördes utbildning för stödpersoner och vittnesstöd på Hotel Scandic, Bollnäs. Denna gång var rubrikerna på föreläsningarna: "Brottsoffermyndighetens handläggning av skadestandsfrågor", "Att möta människor utsatta för brott på nätet" och "Våld i nära relationer". Under samtliga föreläsningar kom barns utsatthet vid brottslighet i förgrunden.

Fredrik Selin, Kunskapscentrum Brottsoffermyndigheten, föreläste första dagen om vägen till ekonomisk kompensation för brottsoffer. Selin beskrev processen på ett för deltagarna tydligt och lättfattligt sätt. Deltagarna har speciellt uppskattat – när det gäller skadestandsfrågor – att en ny förenklad ansökningsblankett tagits fram. Ungefär 30 miljoner kronor fördelas per år inte bara till brottsoffer utan även till forskning, information och inte minst utbildning. Barnperspektivet är tydligt. Barn som bevittnat brott har genom ett statligt ersättningsansvar möjlighet att få skadestånd.

Utbildningens andra föreläsare var Mats Andersson, Netscan, som föreläste under rubriken "Att möta människor utsatta för brott på nätet". Andersson uppehöll sig bland annat vid begreppet grooming. Det vill säga att någon tar kontakt med barn under 15 år för att få möjlighet att längre fram begå sexuella övergrepp. Den första kontakten tas inte sällan genom att den vuxne tar kontakt på nätet med barnet genom att själv utge sig vara barn. Barnet förmås att till exempel posera naken eller utföra en sexuell handling inför kameran. Det är brottsligt sedan 2009.

Andra utbildningsdagen föreläste Heléne Carlsson, Brottsofferjouren Sverige, om Våld i nära relationer. Hon

Studiesekreteraren Bengt Höglund lämnar minnesgåva till Fredrik Selin, Brottsoffermyndigheten.

Mats Andersson
Netscan.

Heléne Carlsson
Brottsofferjouren
Sverige.

inledde med att ge lite siffror över vårt engagemang för brottsoffer. Brottsofferjouren Sverige gav 2015 stöd åt 78 165 brottsoffer, vittnen och anhöriga. I vårt län hade 2015 brottsoffer, 768 kvinnor och 419 män fått stöd. Dessutom gav regionens medarbetare vittnesstöd till 1 435 personer vid våra tingsställen i Gävle, Söderhamn och Hudiksvall.

Vi fick en genomlysning av normaliseringsprocessen vid upprepat våld och traumatiska händelser. Vad gäller brottsoffer är personer som lever i en samkönad relation, personer utsatta för hedersvåld och förtryck, missbruk, funktionsnedsättning, unga och äldre personer särskilt utsatta. Föreläsningen avslutades med en tecknad film med autentiskt inspelade samtal med barn. Omtumlande var att höra ett 3,5 år gammalt barn berätta om våld mellan föräldrar.

Två lärorika dagar med tre förstklassiga föreläsare inramat av god mat och givande samtal mellan deltagarna från regionens sex jourer. De ger brottsoffer- och vittnesstöd i länets tio kommuner.

BROTTSOFFERJOURNEN REGION GÄVLEBORGS LÄN
STURE HOFVENSTAM, VICE ORDFÖRANDE

Jourerna berättar

Konferens i Karlstad om sexualbrott på nätet

Brottsofferjouren Värmlands Regionråd anordnade en konferens och workshop om konsekvenserna av spridda bilder och filmer på nätet. Inbjudna till konferensen var författaren samt journalisten Caroline Engvall samt utredaren Ulrika Hammarin. Caroline Engvall har skrivit många böcker om barn och unga som har varit utsatta för sexuella övergrepp, exempelvis "Virtuell våldtäkt – om unga och sexbilder på nätet". Ulrika Hammarin är utredare för sexualbrott mot barn och barnpornografibrott vid Citypolisen i Stockholm.

Under dagen fick styrelsemedlemmar, samordnare samt stödare ta del av de utsatta barnens situation, hur polisen utreder och arbetar med barn som utsätts och utsätter sig själva på internet samt hur man som stödare kan fånga upp

Föreläsarna Ulrika Hammarin och Caroline Engvall.

barnen och hjälpa dem på rätt sätt. Dagen uppskattades av deltagarna och många uppgav att dagen hade gett dem bra verktyg för att möta och samtala med utsatta barn. Det som alla deltagare reagerade mest på var det viktiga budskapet som konferensen avslutades med: "Intressera dig för dina barn, annars gör någon annan det!". Dagen var en vidareutbildning på temat "Brott på nätet" och närmare 30 personer deltog.

BROTTSOFFERJOURN VÄRMLAND

Föreläsning i Växjö med Jonas Trolle

Jonas Trolle var utredningsledare hos polisen, och ledde spaningsinsatsen mot Göran Lindberg, även kallad "Kapten klänning". Trolles insats tillsammans med sina poliskollegor, gjorde att en polischef kunde åtalas och fällas för våldtäkt och sexköp. Han har skrivit ned sina erfarenheter i boken "Kapten klänning".

Den 17 maj bjöd Brottsofferjouren i Växjö in till en föreläsning med Jonas Trolle där han öppen-
hjärtigt berättade om arbetet och hur det har påverkat hans liv. Intresset var stor, tack alla som kom och lyssnade!

BROTTSOFFERJOURN VÄXJÖ

Norrtälje och Södra Roslagen i samarbete

Den 1 juni gjorde jourerna i Södra Roslagen och Norrtälje en dagskryssning med Viking Lines fartyg Rosella. Sedan 2015 har vi samarbetat, med en gemensam samordnare.

Programmet för de tio deltagarna var planerat som en arbets- och trivselresa, med information och utrymme för diskussioner. Förväntansfulla installerade vi oss på båten, omgivna av hav och vacker skärgård. Efter kaffe/te, smörgås och frukt var vi redo att börja dagens arbete.

Inledningsvis gick vi igenom administrativa likheter och olik-

heter hos jourerna. Fem kommuner i Södra Roslagen och en i Norrtälje är ett exempel på att jourerna inte är direkt jämförbara. Detta visar sig i kontakter med kommun och samverkansgrupp.

Genomgång av aktuell information följde. Den rörde samordnarfrågor; äldres utsatthet för brott och hur den kan gå att undvika (bland annat genom att höja äldres medvetenhet); modern kunskap om krisstöd i stödarsituationen har uppmärksamats genom senare tids forskning; vid överprövning av åklagarbeslut respektive omprövning av polisbeslut är det viktigt att upplysa målsäganden om den hjälp vi kan ge; när vi blir ombudade att hjälpa till med ansökan om brottsskadeersättning kan vi lämpligen kontakta Brottsoffermyndigheten. Om informa-

tionen tycks väl kompakt kan vi lugna med att det efter varje ämnesavsnitt, programenligt, gavs tid för diskussion.

Dagen avslutades med allmänna frågor om jourernas roll i samhället. Alltid lika förvånande är att Brottsofferjouren, så väletablerad och med så gott syfte, är ganska okänd för många människor. Vi kom fram till att ett bra samarbete med polisen är nödvändigt, såväl för det löpande jourarbetet som för informationen till allmänheten. Även annat samarbete inom vårt område är naturligtvis önskvärt. Mätta och nöjda med att ha genomfört dagens program lämnade vi Rosella, beslutna att planera fler aktiviteter. Tillägg: vi tycker alla att Brottsoffertidningen är läsvärd!

BROTTSOFFERJOURN NORRTÄLJE OCH SÖDRA ROSLAGEN

Jourerna berättar

Mölndal-Härryda lämnar över till Göteborg

Brottsofferjouren Mölndal-Härryda bildades 1992 och har funnits i nära 24 år. Under de senaste åren har föreningen, trots många olika försök, misslyckats med att rekrytera nya styrelseledamöter trots föreningens runt 70 medlemmar. Vid årsmötet i mars lade styrelsen fram förslag till nedläggning av föreningen 2016-06-30, detta efter det att den mycket aktive kassören meddelat att han inte längre kunde fortsätta sitt uppdrag. Då styrelsen bara skulle ha tre ledamöter kvar och dessa inte hade möjlighet att ta över även kassörens uppgifter så fanns inget alternativ och årsmötet beslöt om nedläggning.

Under de gångna åren har brottsofferstöd getts till drabbade i Mölndal och Härryda och efter 2012 även i Partille. 2015 fick cirka 650 personer stöd genom anställda och stödpersoner som gjort en god insats. Då även Göteborgs tingsrätt ingått i ansvarsområdet med cirka 2 500 kontakter under ett år har föreningen stått för ett stort arbete.

Inför nedläggningen togs kontakt med Göteborgs brottsofferjour om möjligheten till övertagandet av båda ansvarsområdena och så har nu skett. Det är med beklagan som denna nedläggning av en bra fungerande verksamhet måste genomföras, men det är med lugn och tillförsikt den tidigare jourens styrelse nu ser hur arbetet med brottsofferstöd och vittnesstöd fortsätter genom Göteborgs brottsofferjour.

BROTTSOFFERJOUREN MÖLNDAL-HÄRRYDA

Stina Nordlund, Annika Sandberg, Monica Matti och Ulf Hedqvist.

Sommarträff i Luleå för stödpersoner och vittnesstöd

Vårterminens sista träff för våra duktiga och engagerade vittnesstöd och stödpersoner hölls på Flygmuseet F21 i Luleå. Flygmuseet är en ideell förening som bildades år 2009 och har som syfte att med hög kvalitet säkerställa utvecklingen och bevarandet av det historiska arvet av F21:s verksamhet i Norrland.

Gruppen fick en gedigen och intressant rundvandring, guidade av tre före detta anställda på flygflottiljen. Även om

Lisbeth Nilsson, Lars Alm, Ulf Hedqvist, Ivan Normark, Monica Matti, Annika Sandberg, Stina Nordlund och Elsa Hassgren.

Lisbeth Nilsson, Monica Matti, Elsa Hassgren och Stina Nordlund.

vädret för dagen inte var det bästa så bidrog guidernas kunskande, entusiasm och generositet till värme och trevnad.

BROTTSOFFERJOUREN LULEÅ
NINNI RÖNNQVIST

Ungas utsatthet på nätet

Den 18 maj 2016 arrangerade Brottsofferjouren Strömstad-Tanum och Kvinnojouren Emelie Strömstad en föreläsning på temat näthat i samarbete med Strömstad Gymnasium och ABF. Föreläsaren Gabriella Graflund, Ungdomssamordnare Stenungsunds kommun, pratade om en rad viktiga ämnen såsom bildspridning och konsekvenser, näthat och kränkningar samt sexuell utsatthet via sociala medier. Hon har närmare 20 års erfarenhet av att arbeta med barn och unga. De senaste åren har hennes fokus legat på näthatsrelaterade frågor.

Under dagen genomfördes tre seminarier med start för eleverna på Strömstad gymnasium, fortsatte på Strömstierna skolan för samtliga elever i årskurs 8 och avslutade med föreläsning för allmänheten där bland annat representanter från Polisen deltog. I höst kommer förhoppningsvis fler seminarier att genomföras då intresset var stort.

Jouren har ansökt om och fått bidrag från Brottsförmyndigheten för att genomföra ett liknande seminarium i Tanums kommun. Vi kommer att genomföra det tillsammans med Tjejjouren Väst förmodligen under våren 2017.

BROTTSOFFERJOUREN STRÖMSTAD-TANUM

Brottsofferjourerna

facebook.com/BrottsofferjourernaSverige
Flera lokala jourer har också egna sidor på Facebook.

Lokala brottsofferjourer

De lokala brottsofferjourerna ger stöd till brottsoffer, anhöriga och vittnen. Här finner du kontaktuppgifter till din närmaste jour.

För postadresser se www.brottsofferjourerna.se.

Telefoncentral

Brottsofferjourernas Telefoncentral nås på **0200-21 20 19** och hjälper till att förmedla kontakt till alla lokala brottsofferjourer i Sverige.

Stöd på eget språk

För stöd på eget språk fyll i kontaktformulär på www.brottsofferjourerna.se eller ring 0200-21 20 19.

Brottsofferjourerna Sveriges kansli

Brottsofferjourerna Sveriges kansli når du på 08-644 88 00 eller info@brottsofferjourerna.se.

Brottsofferjourerna Sveriges styrelse

Brottsofferjourerna Sveriges styrelse nås via styrelsen@boj.se.

Läs mer

Läs mer om Brottsofferjourerna på www.brottsofferjourerna.se.

BLEKINGE LÄN

Blekinge

Karlshamn, Karlskrona, Olofström, Ronneby, Sölvesborg
Karlskrona: 0455-822 80
Karlshamn: 0454-192 92
Ronneby: 0457-177 74
Sölvesborg: 0456-144 10
info@blekinge.boj.se
www.blekinge.boj.se

DALARNAS LÄN

Avesta-Hedemora

0225-77 45 77
070-627 90 17
info@avesta-hmora.boj.se
www.avesta-hmora.boj.se

Leksand-Rättvik

0247-133 21
info@leksand-rattvik.boj.se

Mellersta Dalarna

Borlänge, Falun, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter
0243-143 71
070-625 65 80
info@mdalarna.boj.se
mellerstadalarna.boj.se

Mora-Orsa-Älvdalen

Malung-Sälén, Vansbro
0250-181 68
info@mora.boj.se
www.mora.boj.se

GOTLANDS LÄN

Stockholm-Gotland

Huvudkansli

08-120 542 40
info@stockholm-gotland.boj.se
www.stockholm-gotland.boj.se

Lokalkontor Gotland

0498-65 58 00
gotland@boj-stockholm-gotland.se

GÄVLEBORGS LÄN

Bollnäs-Ovanåker

0278-247 02
info@bollnas-ovanaker.boj.se
www.bollnas-boj.se

Gästrik Västra

Hofors, Ockelbo, Sandviken
026-25 90 00
070-696 58 24
info@gastrike.boj.se

Gävle

026-10 55 77
070-570 32 10
info@gavle.boj.se
www.gavle.boj.se

Hudiksvall-Nordanstig

0650-100 20
info@hudiksvall.boj.se

Ljusdal

0651-101 01
0730-753 036
info@ljusdal.boj.se

Söderhamn

0270-101 21
070-526 64 03
boj.soderhamn@telia.com

HALLANDS LÄN

Falkenberg

0346-587 87
info@falkenberg.boj.se

Kungsbacka

0300-83 48 40
info@kungsbacka.boj.se

Södra Halland

Halmstad, Hylte, Laholm
035-12 48 24
035-12 48 43
info@sodrahalland.boj.se
www.sodrahalland.boj.se

Varberg

0340-67 65 01
info@varberg.boj.se

JÄMTLANDS LÄN

Jämtland

Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund
063-51 24 00
073-801 45 64
info@jamtland.boj.se
www.jamtland.boj.se

JÖNKÖPINGS LÄN

Högländskommunerna

Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vetlanda
0381-138 55
info@hoglandskommunerna.boj.se

Jönköping

Habo, Jönköping, Mullsjö
036-10 76 40
info@jonkoping.boj.se
www.jonkoping.boj.se

Småland West

Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo
0370-158 77
info@smalandwest.boj.se
www.smalandwest.boj.se

KALMAR LÄN

Oskarshamn-Mönsterås-Högsby

0491-176 00
info@oskarshamn.boj.se
www.oskarshamn.boj.se

Södra Kalmar Län

Borgholm, Emmaboda, Kalmar, Mörbylånga, Nybro, Torsås
0480-880 85
info@kalmar.boj.se
www.kalmar.boj.se

Vimmerby-Hultsfred

Hultsfred, Vimmerby, Västervik
0495-128 18
info@hultsfred.boj.se

KRONOBERGS LÄN

Sunnerbo

Ljungby, Markaryd
Ljungby: 0372-145 21
Strömsnäsbruk: 0433-719 25
info@sunnerbo.boj.se
www.sunnerbo.boj.se

Växjö

Alvesta, Lessebo, Tingsryd, Uppvidinge, Växjö
0470-456 94
info@vaxjo.boj.se
www.vaxjo.boj.se

Älmhult

0476-169 31
info@almhult.boj.se

NORRBOTTENS LÄN

Boden

0921-124 44
info@boden.boj.se
www.boden.boj.se

Luleå

0920-104 13
info@lulea.boj.se
www.lulea.boj.se

Piteå-Älvdals

Arvidsjaur, Arjeplog, Piteå, Älvsbyn
0911-181 81

SKÅNE LÄN

Helsingborg-Höganäs-Bjuv

042-13 37 00
info@helsingborg.boj.se
www.helsingborg.boj.se

Hässleholm-Osby-Perstorp

0451-127 17
info@hassleholm.boj.se
www.hassleholm.boj.se

Landskrona-Svalöv

0418-43 61 71
info@landskrona.boj.se

Mellersta Skåne

Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Staffanstorps
046-32 32 98
info@mskane.boj.se
www.mskane.boj.se

Nordöstra Skåne

Bromölla, Kristianstad, Östra Göinge
044-12 17 33
info@noskane.boj.se

Söderslätt

Svedala, Trelleborg, Vellinge
0410-103 70
info@soderslatt.boj.se
www.soderslatt.boj.se

Brottsoffer- och kvinnojourerna Sydöstra Skåne

Sjöbo, Skurup, Ystad
0411-783 77
info@brottsoffer-kvinnojouren.se
www.brottsoffer-kvinnojouren.se

Brottsofferjourerna

Ängelholm

Båstad, Klippan, Åstorp,
Ängelholm, Örkelljunga
0431-143 00
info@engelholm.boj.se
www.engelholm.boj.se

Österlen

Simrishamn, Tomelilla
0417-123 12
info@osterlen.boj.se
www.osterlen.boj.se

STOCKHOLMS LÄN

Stockholm-Gotland

Huvudkansli

08-120 542 40
info@stockholm-gotland.boj.se
www.stockholm-gotland.boj.se

Lokalkontor Norrort

Järfälla, Sigtuna, Sollentuna,
Upplands Väsby, Upplands-Bro
08-591 272 00
norrort@boj-stockholm-gotland.se

Lokalkontor

Innerstaden-Lidingö

Lidingö, Stockholms stadsdelar:
Normalm, Östermalm,
Kungsholmen, Södermalm
08-612 21 21
innerstaden-lidingo@boj-stockholm-gotland.se

Haninge-Nynäshamn

08-777 85 00
info@haninge.boj.se
www.haninge.boj.se

Huddinge-Botkyrka

08-710 01 02
070-772 01 02
info@h-b.boj.se

Nacka-Tyresö-Värmdö

08-466 91 66
boj.ntv@telia.com
www.ntvboj.se

Norrköping

0176-571 81
info@norrtaelje.boj.se

Spånga-Kista

08-36 44 99
info@spanga-kista.boj.se
www.spanga-kista.boj.se

Brottsoffer-, kvinno- och tjejjourer

Södertälje

Salem, Södertälje
08-550 147 34
070-494 68 75
info@sodertalje.boj.se
www.sodertalje.boj.se

Södra Roslagen

Danderyd, Täby, Vallentuna,
Vaxholm, Österåker
08-768 83 82
info@sodraroslagen.boj.se

Södra Stockholm

08-604 19 50
info@farsta.boj.se
www.farsta.boj.se

Västerort

Stockholm västerort, Ekerö,
Solna, Sundbyberg
08-89 70 00
info@vasterort.boj.se
www.vasterort.boj.se

SÖDERMANLANDS LÄN

Eskilstuna

016-12 62 10
info@eskilstuna.boj.se
www.eskilstuna.boj.se

Katrineholm- Flen-Vingåker

0150-780 17
info@katrineholm.boj.se
www.katrineholm.boj.se

Strängnäs

0152-176 00
info@strangnas.boj.se

Östra Sörmland

Gnesta, Nyköping,
Oxelösund, Trosa
0155-28 62 20
info@o-sormland.boj.se
www.ostrasormland.boj.se

UPPSALA LÄN

Enköping

Enköping
0171-262 06
info@enkoping.boj.se
www.enkoping.boj.se

Uppsala län

Håbo, Knivsta, Uppsala,
Älvkarleby och Östhammar
018-10 65 00
info@upsala.boj.se
www.upsala.boj.se

VÄRMLANDS LÄN

Värmland

Forshaga, Grums, Hagfors,
Hammarö, Karlstad, Kil,
Munkfors, Sunne, Säffle, Torsby
054-18 28 88
info@varmland.boj.se
www.varmland.boj.se

Västra Värmland

Arvika, Eda, Årjäng
0570-104 54
info@vvarmland.boj.se

Östra Värmland

Filipstad, Kristinehamn, Storfors
0550-122 20
info@ostravarmland.boj.se
www.ostravarmland.boj.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Dorotea

0942-100 93
info@dorotea.boj.se

Lycksele

Lycksele, Storuman, Sorsele
0730-77 73 03
info@lycksele.boj.se

Skellefteå

Malå, Norsjö, Skellefteå
0910-70 18 20
boj.skelleftea@gmail.com

Umeå

Bjurholm, Nordmaling,
Robertsfors, Umeå, Vindeln,
Vännäs, Åsele
070-732 24 37
info@umea.boj.se
www.umea.boj.se

Vilhelmina

070-204 75 53
brottsofferjouren@
vilhelmina.se

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Västernorrland

Härnösand, Kramfors, Sollefteå,
Sundsvall, Örnköldsvik
0611-177 80
info@vasternorrland.boj.se
www.harnosand.boj.se

VÄSTMANLANDS LÄN

Hallstahammar- Surahammar

0220-173 37
info@hallstahammar.boj.se
www.hallstahammar.boj.se

Västra Mälardalen

Arboga, Kungsör, Köping
0221-200 91
info@vmalardalen.boj.se
www.vmalardalen.boj.se

Sala-Heby

0224-864 40
info@sala-heby.boj.se
www.sala-heby.boj.se

Västerås

Fagersta, Norberg,
Skinskatteberg, Västerås
021-41 32 60
info@vasteras.boj.se
www.vasteras.boj.se
Stödcentrum för Unga
Västerås: 010-567 63 25
stodcentrum@vasteras.boj.se

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Ale

0303-33 06 44
info@ale.boj.se

Alingsås-Lerum- Värgårda-Herrljunga

0322-63 97 97
info@alingsas.boj.se

Bohus-Norra Älvsborg

Bengtstorf, Dals-Ed, Färgelanda,
Lysekil, Mellerud, Munkedal,
Uddevallda, Vänersborg, Sotenäset,
Åmål
0720-44 45 93
info@bohus-nalvsborg.boj.se
www.bohus-nalvsborg.boj.se

Borås

Bollebygd, Borås, Mark,
Svenljunga, Tranemo,
Ulricehamn
033-10 11 05
info@boras-sjuharad.boj.se
www.boras-sjuharad.boj.se

Göteborg

Mölndal, Härryda, Partille
0709-70 50 50
info@goteborg.boj.se
www.goteborg.boj.se

Kungälv

Kungälv, Orust, Tjörn,
Stenungsund
0303-177 09
info@kungalv.boj.se
www.kungalv.boj.se

Strömstad-Tanum

0703-31 81 89
info@stromstad.boj.se
www.stromstad.boj.se

Trollhättan-Lilla Edet

0520-805 14
072-907 08 21
Vittnesstöd: 073-905 50 85
info@trollhattan.boj.se
www.trollhattan.boj.se

Västra Skaraborg

Essunga, Grästorp, Götene,
Lidköping, Skara, Vara
0510-235 88
boj.vskaraborg@telia.com

Östra Skaraborg

Falköping, Gullspång, Hjo,
Karlsborg, Mariestad, Skövde,
Tibro, Tidaholm, Töreboda
0500-48 75 43
info@ostraskaraborg.boj.se
www.ostraskaraborg.boj.se

ÖREBRO LÄN

Sydnärke

Askersund, Hallsberg,
Kumla, Laxå
0582-154 24, 070-535 91 44
info@sydnarke.boj.se

Bergslagen

Degerfors, Hällefors, Karlskoga,
Lindesberg, Ljusnärberg, Nora
0586-576 49
info@bergslagen.boj.se
www.bergslagen.boj.se

Örebro-Lekeberg

019-12 14 44
info@orebro-lekeberg.boj.se
www.orebro.boj.se

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Linköping

Kinda, Linköping, Ydre,
Åtvidaberg
013-10 44 00
boj-linkoping@telia.com
www.boj-linkoping.se

Motala-Vadstena

0141-23 44 94
bojmo@telia.com

Sydvästra Östergötland

Boxholm, Mjölby, Ödeshög
0142-880 88
info@sv-ostergotland.boj.se
www.boj-mjolby.se

Östra Östergötland

Finspång, Norrköping,
Söderköping, Valdemarsvik
011-10 28 89
boj.norrkoping@telia.com
www.bojost.se